

ger i Land; den betydelige Afgang af unge, og det ikke af de ringeste Medlemmer af Standen, peger i denne Retning.“ Der er Mangel paa Styrmand, der er Mangel paa Skibsførere; naar vi saa skærper de Eksaminer, de Betingelser, som kræves for at komme i disse Stillinger, synes jeg, man arbejder i modsat Retning af den, man skulde. Det er nu imidlertid noget, vi kan forhandle om i Udvalget, jeg mener ikke, at vi bør have saa mange Eksaminer, som her er foreslaaet.

Der er jo det underlige ved vore Eksaminer for Søfolk, at naar de har en vis Eksamen, har de Lov til at sejle visse Steder, men ikke andre Steder. Jeg er ikke tilstrækkelig søkyndig til at kunne bedømme det, men det ser noget underligt ud, at en Sætteskipper kan sejle til Libau og Riga, men han maa ikke sejle tværs over den finske Havbugt op til Hangø, og han maa heller ikke sejle til Stockholm eller til St. Petersborg. En Sætteskipper maa sejle til Kristianssand, men han maa ikke sejle op til Stavanger, hvis han har Brug for noget der. Man har trukket saadanne underlige Grænser, og i det foreliggende Lovforslag drager man en ny Grænse for de saakaldte Kystskippere, idet de ikke maa komme længere end til en Linie, der drages fra Kalmar over til Rygen, paa den anden Side den maa de ikke sejle, og de kan paadrage sig store Mulktur, hvis de kommer der. Der er noget underligt heri, men det er atter af de Ting, vi kan forhandle om i Udvalget.

Ifølge den bestaaende Tilstand, efter Loven af Marts 1892, har vi 4 Eksaminer, og vi har 7 Skoler. Disse 7 Skoler er Privatskoler; den største af dem ligger her i København, de andre ligger spredt omkring paa Smaaøerne, vi har den bekendte Skole paa Bogø, en i Nordby — jeg ved for Resten ikke, hvilket Nordby det er; der er saa mange Nordbyer i vort Land (en Stemme: det er paa Fanø), naa, det er altaa paa Fanø —, og saa er der en Skole i Marstal, en i Svendborg og en i Rønne paa Bornholm. Af Betænkningen ser jeg, at man har ment; det skulde være en Fordel at omdanne disse Skoler til Statskoler, men man har dog ikke gjort det Skridt fuldt ud; derimod foreslaar man i Lovforslaget, at Lærerlønnen ved disse Skoler skulde garanteres til et vist Beløb af Staten. Det er en Ordning, jeg ikke paa nogen Maade kan tiltræde. Jeg tror, det er en stor Fordel for vore Skoler, at de er Privatskoler, og jeg tror, det er en stor

Fordel, at de har haft Konkurrence indbyrdes. Det at holde Skole for Søfolk er noget ganske ejendommeligt, som der ogsaa staar i Motiverne. Disse Søfolk, der har været ude at sejle i 4—5 Aar og ikke har haft Lejlighed til at læse eller skrive ret meget, kommer derefter ind paa Skolen og skal der belæres om en hel Mængde ret videnskabelige Ting — for Navigation er et ret vanskeligt Fag at studere —, de skal ogsaa have Matematik o. s. v., Fag, som de ikke har drømt om før. Det kræver et vist Talent fra Lærernes Side. Jeg tror, at naar de Navigationslærere, som vi efterhaanden har opdraget paa de frie Skoler, er saa dygtige, som de er, saa skyldes det netop Konkurrencen mellem Skolerne. Naar en Skole har en mindre dygtig Lærer, saa ved den, at Eleverne gaar et andet Sted hen, og derfor kappes de om, hvem der kan give den bedste Undervisning. Jeg tror, den frie Konkurrence har haft nogen Indflydelse paa, at Undervisningen er blevet ledet saa godt; som den er. Garanterer Staten Lærerne deres Løn og gør dem pensionsberettigede, saa bliver det yderst vanskeligt at komme af med en daarlig Lærer. Fordelen ved de frie Skoler er, at man passer paa; naar en Lærer ikke har det rette Talent, det rette Greb paa at undervise de unge, saa søger man at faa ham fjernet i al Stilhed. Det kan Staten ikke. Staten kan ikke komme af med ham, det ses alle Steder. Derfor kan der let komme til at hvile noget tungt over Statsskolerne i Modsætning til de frie Skoler.

Jeg glæder mig altsaa over, at vi har disse 7 frie private Skoler, som kappes om at uddanne vore Søfolk paa den bedst mulige Maade, og jeg ønsker, at dette Forhold maa blive bestaaende. Naar der nu er kommet Krav om at faa en noget videregaaende Undervisning fra mange Søfolk, som selv har indset, at det kunde være gavnligt, saa vil jeg sige, at det er fuldstændig berettiget, men det forekommer mig, at det bør absolut være en frivillig Sag. Det maa være som hidtil, at naar en Mand har taget den befalede Styrmandseksamen og gjort sine Togter, maa han have Lov til at blive Kaptajn. Denne udvidede Prøve maa være frivillig, og det forekommer mig, at det ikke vilde være heldigt at henlægge den til de private Skoler. Der forekommer det mig, at man kunde bruge Statens Hjælp. For en halv Snes Aar siden havde vi her et Forslag om Søofficersskolen, som ligger her